

S Z E M L E

Fekete Vince

SZEKERES BAJNOKSÁG

Értsenek meg, emberek, nyögte a játékvezető, miután bizonytalan mozdulattal megfogta a labdát s fájdalmas sóhajtásként, mint amikor a lélek hagyja el a földi porhüvelyt, belefűjt a sípjába. Értsenek meg, tette hozzá még fájdalmasabban. Ez volt mindennek a teteje. Ez volt a vég. A teljes letargiába, röhejbe és reménytelenségbe való zuhanás. Csend és hó és halál. Akkor, amikor ki tudja, hány megszakítással, hány félideje tartott már a mérkőzés. Akkor, amikor partjelző sem volt, a középbíró arca, mozgása, tartása pedig csupán a józanodás első jeleit mutatta. Ha partjelző nincs, ugye, akkor taccsdobás sincs, vagy ha van, akkor az a két csapat közti „az volt”, „nem az volt” nevű népi játék alapján döntenek el. Ha a középbíró járása – enyhén szólva – bizonytalan, akkor, hogy saját lábában minduntalan megbotolva el ne essék, inkább ki sem mozdul a kezdőkörből. Így les sincs, mintha kiiktatták volna a szabályzatból. Mivel lélegzik az (akkoriban még) sötét mezt viselő sporttárs, s azt síppal a szájban igen nehezen és csak is állandóan fütttyögve teheti, úgy fúj az árva, mintha azért kapná a fizetését, hogy félpercenként bírói sípon gyakoroljon. Támadnak például a hazaiak, a középcsatár a tizenhatos tájékán kicselezi az egyik védőt, elhúzza a segítségére siető söprögető mellett a labdát, felnéz, látja a nem túl szerencsésen kirohanó kapust, emelni kell, a feje fölött, a hosszúba, villan belé, amikor a kezdőkörből éles füttyszó hallatszik. Alig kevéssel az előző, szintén indokolatlan füttty után, és jó néhány azt is megelőző, úgyszintén indokolatlan füttty után. Hagyja a labdát a csatár, persze, hadd pattogjon, máris veszi az irányt a bíró felé. Jobbról is, balról is szaladnak a hazaiak, védők, támadók és középpályások, rohan a kapus is kesztyűit rángatva. Futnak egyenesen a bírónak, hogy felöklelik, hogy széttépik, hogy megeszik elevenen, hogy nem hagynak belőle egy dekányit, egy cseppnyit, feltörlik vele a pályát, a padlót, felhúzzák a jegenyefák tetejéig. Fújtatnak az orrok, tü-

zelnek a tekintetek, habzanak a szájak. Nagy porfelhő a kezdőkör körül, mintha néhány vadul száguldozó autó hirtelen fékezne a homokos-poros afrikai motoros ralin. A játékvezető sem látszik, a játékosok sem látszanak a felszálló porfelhőtől, csak a középcsatár dörgő hangja hallható, mint aki a hangjával, rettenetes baritonjával akarná eltörpíteni, megsemmisíteni, tönkretenni a *bűnös* játékvezetőt. Ez most mi volt, bíró? Nincs válasz, mert nem lehet. Bocsánat, leheli a sporttárs, bocsánat, tévedtem. Sóhajtottál, 'azzeg, sóhajtottál, inkább szíjad, 'azzeg, szíjad, ne fújad. Tévedtem, hebegi a sporttárs. Fogcsikorgatva visszamennék a legények, a sorok visszarendeződnek. Labda feldobva, játék folytatva. 2–2 ekkor már az állás az M-i futballpályán a gyér nézőközönség, főként traktoristák, tehenészlegények, néhány odatévedt lurkó és két-három *hejdemenyecske* legnagyobb elégedettségére. Ez már nekik is sok, nekik, akik eddig a pályát körülvevő fakorlát mellett álldogáltak és a helyhez és az eseményhez illő szakszavakat kiabálták be békésen és fáradhatatlanul, úgy mint „Fődet reja!”, „Te állat!”, „Hüje bíró!” stb. Így múltatták az időt, torkukat és hangszálaikat nem kímélve. Hú, pfuj, ordították megint kórusban, mert a labda feldobása után a támadás elakadt, a vendégek kibekelték a másik térfélre, amikor ismét váratlan dolog történt. Lassú, ünnepélyes gyászzenével – ahogy a költő mondja –, és fátyolos zászlók kíséretével temetési menet ballagott be a hazaiak térfelén, az alapvonalon a hatos és a tizenhatos vonal között a pályára. Mit tehetett a játékvezető, megállította a mérkőzést, a játékosok, ki-ki a helyén, merev vigyázzba vágták magukat, s várták, amíg átvonul a gyászmenet a piros és zöld mezés focisták között a szögletzászló és a közeli templom irányába. Ahogy az utolsó, egy sánta, gyászruhás bácsika is elhagyta a tizenhatost, s már ott billegett az alapvonal tájékán, belehördült a sípba a bíró, és mint a megveszekedett fenevadak, úgy vetették egymásra megint magukat az ellenfelek. Mert öt-hat perc ugyan nem nagy idő, főként akkor, ha valakinek az utolsó útjáról van szó. Ám akkor, amikor kellőképpen paprikás a hangulat már a pályán, akkor nincsen se élet, se halál, csak játék van és bokazene, csak egymásnak vicsorgó ellenfelek, finom alcsípések vannak a szögleteknél és vér és verejték, düh és méreg és... meghalás és hamvakból való feltámadás... a pályán. És csattognak a bokák, ropognak a csontok, feszülnek, nyúlnak és szakadnak az izmok, recsegnek az ízületek, dübörög, dobog a szív, sípol, zihál, hörög a tüdő, csorog a verejték, az izzadság a szembe, a szájba, a nyakba, a mez alá, a combhajlatokba, a térdig, a lábszárvé-

dőig és a focicsukáig, egészen a talp szívéig. Támadás támadás után, jobbról, balról, középről. Érik a gól, ahogy itt mondják. Érne. Mert ismét füttyszó, félénk, halk, mintha csak a pincéből füttyülne valaki, mintha nem is akarná igazából, hogy meghallják. De azért mégis jó volna, ha meghallanák. Bátortalanul, mint aki nem meri, de mégis mernie kell. Még ha meghal, még ha életébe kerül, akkor is. Holtfáradtan gyökereznek földbe a lábak, csuklanak össze a testek. Szó bennszakad, hang fennakad. Értsenek meg, emberek, vizelnem kell, mondja a bíró, fogai között szűrve a szót. Majd térdét összeszorítva, kacsázva elindul a jegenyefák irányába.

(Műhely, 2004. Foci különszám)

FEKETE VINCE 1965-BEN SZÜLETETT KÉZDIVÁSÁRHELYEN. VERSET ÉS PRÓZÁT ÍR.